

Vrnivši se v domovino, je postal profesor na djakovskem duhovniškem zavodu, a kmalu potem so ga poklicali za ravnatelja na dunajsko višje duhovniško odgojevališče.

Leta 1849. je bil imenovan po plemenitem prizadevanju tedanjega slavnega bana *Jelačića* za djakovskega škofa, na kar je bil dne 8. kimavca 1850. l. slovesno umeščen na djakovsko stolico.

Strossmayer je ves čas svojega življenja družil z izvenredno pridnostjo, globoko učenostjo, plemenito požrtvovalnostjo in pravo pobožnostjo plamen najnesebičnejšega in najčistejšega rodoljubja, ki je z enako ljubeznijo ogreval vse slovanske brate, posebno pa je bil od nekdanj z vso dušo vdan nam Slovencem, kar je ob raznih prilikah tudi dejanski dokazal.

Umestno je tedaj, da se tako izrednega moža, plemenitega po duhu in srcu, spominja ob tako slovesni priliki tudi slovenska mladina in mu zakliče iz vsega srca: Slava!

Mamin god.

Spisal *C. Logar.*

daj pa le sladko zaspančkaj, vidiš, konjiček tudi že spi tu na stolu.«

»Ne, mamica, nisem še zaspan; dajte mi sem konjička, saj še ne spi!«

»Spi, spi, le tiho bodi, da ga ne zbudiš.«

»Jaz bi šel rad na vrt!«

»Le lepo mirno leži, zunaj je tema, in netopir leta okrog.«

Ciril se je slednjič umiril, in mamica je odšla od postelje. Zatisnil je oči, da bi zaspal, a spanec mu ni hotel na oči. Najrajši bi videl, da bi nočejšnja noč že minila; nič lepo se mu ni zdelo v postelji. A jutri bo tako veselo: Mamin god, čestitko zna dobro na pamet, in potem bodo jedli slaščice, striček pride v gosti in gotovo mu zopet prinese kaj lepega.

Obrnil se je na postelji in hotel zaspati, a iz sosedove hiše je zaslišal glasen jok.

»A-ha, sosedov Janko se jokca, oj, oj, oj, ti jokavec!«

Kmalu je jok utihnil, vse se je umirilo, in Ciril je zaspal. —

Črez nekaj časa pa — niti sam ni vedel, kako je to prišlo — začuje glasne vzdihne, sliši sestro, ki je jokala in klicala: »Mama, mama, pogledite me vendar, saj vas imam rada!« Slišal je ateja, kako govori nekaj s tihim, trepetajočim glasom, slišal je trde, neznane korake po sosednji sobi in glasen ropot.

Ciril vstane; zdelo se mu je, da je že dan, da sije solnce, a okolo njega je bila neka blede svetloba, in ničesar ni mogel dobro ločiti. Gre proti vratom in jih odpre. Ali kaj vidi!

Mamica leži na mrtvaškem odru, bledih lic, posinelih ustnic, in med stisnjenimi rokami ima temen križec. Okolo nje stoje sveče na srebrnih stojalih in cvetice v zelenih posodah. Ciril otrpne strahu in zakliče: »Mamica, mamica!« — Hotel je zleteti proti nji, a noge ga niso nosile. Ob steni je videl sloneti pokrov od krste in Ciril je glasno zajokal. Pri vratih je stal stražnik v črni obleki, in ko je Ciril zagledal njega, se je on obrnil proti njemu in ga grdo pogledal izpod sivih obrvi. Prišla je k njemu vsa zajokana sestra, s črnim pajčolanom na obrazu, in Ciril jo je vprašal:

»Kdaj so pa umrli mamica, da nič ne vem?«

»Tebe ni bilo doma, ker si po vrtu letal, in mamica bi te bili tako radi videli.«

Ciril je zopet zajokal in se zagledal v oder. Sveče so nemirno plapolale, vosek se je topil in padal v debelih kapljah na tla. Isti hip se mu je zazdelo, da je mamica odprla oči in pogledala proti njemu.

»Mamica, mamica, kaj ne, da niste umrli?«

Toda oči so bile zopet zastrte, mamica je bila mrtva . . .

Isti hip je stražnik pri vratih vstal, prijel pokrov in ga poveznil na krsto. Nato je napel lica in pričel pihati v sveče. V sobi je nastala tema, Ciril je zaslišal votle udarce, in zdelo se mu je, kakor bi mamica ječala v krsti.

V silnem strahu je zaklical: »Mamica« — — — — — in se zbudil.

Ciril pogleda okrog sebe: zunaj se je danilo, in skozi okno je videl na nasprotni strani od solnca obsejano streho. Potegnul je z roko po znojnem čelu in se sklonil pokonci:

»Je-li v istini mamica umrla, ali se mi je samo sanjalo?«

Skočil je iz postelje in v sami srajčici tihotapil proti vratom. Srce mu je drhtelo groze, napeto in strahoma je mislil, bo li v istini v sosednji sobi zagledal mamico, ležečo v krsti.

Odprl je vrata.

Hvala Bogu, to so bile samo sanje! Mamica je živa, in danes je njen god. Na mizi stoje v lepo poslikanih, porcelanastih vazah krasni šopki, in na krožnikih je vse polno slaščic.

Ciril se je oddahnil.

Brž se je napravil, poiskal mamico in ji tako lepo čestital, da so ji prišle solze v oči; potem sta se poljubila, in Ciril se je razjokal same radosti. O sanjah pa ni povedal mamicí ničesar.

Oj, to je bil tisti dan še Ciril vesel; jedel je slaščice in gledal vedno le mamicí v obraz. Same radosti ni vedel, kam bi se del.

A mamico je imel potem še mnogo rajši kot poprej.

